

OPROSTI KATOLIČKE CRKVE

Neizmjerne su zasluge Isusa, Božanskog Otkupitelja ljudskog roda, i iz njih izobilno proistekle zasluge Blažene Djevice Marije te svih svetih, koje tvore neiscrpno blago Crkve, Crkvi povjerene vlašću da vezuje i odrješuje- koju je sam Ustanovitelj dao Petru i drugim apostolima, a preko njih njihovim nasljednicima, papama i biskupima- kako bi bile primijenjene za oprostjenje grijeha i posljedica grijeha. Ako se radi o smrtnim grijesima, to se oprostjenje ponajprije i nužno ostvaruje po sakramentu pomirenja.

Ako su oprošteni smrtni grijeh, a time i vječna kazna, ili laki grijeh- ipak nam ostaje vremenita kazna (zbog posljedica učinjenog grijeha) koju treba ispaštati ili u ovozemaljskom životu ili u čistilištu. Iz prije spomenutog blaga Crkve teče oprost koji tu vremenitu kaznu nadomješta tj. uklanja je. To nisu tek formule i čini koji se ponavljaju samo radi zadovoljštine, već se vjernike želi potaknuti na žarču ljubav i odgajati ih za duh molitve i pokore te prakticiranje bogoslovnih kreposti.

ODREDBE O OPROSTIMA

Dakle, oprost je otpuštenje pred Bogom vremenite kazne za grijeha kojih je krivica već izbrisana; to otpuštenje vjernik, pravo raspoložen i uz određene uvijete postiže posredovanjem Crkve koja, kao poslužiteljica otkupljenja, ovlašteno dijeli i primjenjuje blago Kristovih i svetačkih zadovoljština.

ČETIRI OPĆE POVLASTICE

Vjernik je pozvan da u svojim redovitim poslovima nastoji oko savršenstva ljubavi. Nisu sva djela obdarena oprostom jer zbog naše slabosti nisu česta djela u kojima dušu na savršeniji način uzdižemo Bogu.

U tom posebnom duhu, **podjeljuje se djelomičan oprost vjerniku:**

- 1) ...koji, u izvršavanju svojih dužnosti i u podnošenju životnih poteškoća, s poniznim pouzdanjem uzdiže dušu k Bogu te, makar samo u duhu, dodaje neki pobožan zaziv (usp. Lk 18,1; Mt 7,7-8 / Mt 26,41 / Lk 21, 34.36 / Dj 2,42 / Rim 12,12 / 1 Kor 10,31 / Ef 6,18 / Kol 3,17 7 Kol 4,2 / 1 Sol 5,17-18...)
- 2) ...koji u duhu vjere i potaknut milosrđem sebe i svoja dobra stavlja u službu braći u potrebi. (usp. Mt 25,35-36 / Tob 4,7-8 / Iz 58,7 / Iv 13,34-35 / Rim 12,8.10-11.13 / 1 Kor 13,3 / Gal 6,10 / Ef 5,2 / 1 Sol 4,9 / Heb13,1 / Jak 1,27 / Jak 2,15-16 / 1 Pt 1,22 / 1 Pt 3,8-9 / 2 Pt 1,5.7 ...)
- 3) ...koji si u duhu pokore uz osobnu žrtvu dragovoljno uskrati nešto dopušteno /*dajmo kreposti što oduzimamo nasladi-neka vjernički post bude hrana siromasima (sv. Lav Veliki)*/ (usp. Lk 9,23 / Lk 14,27 / Rim 8,13 / Rim 8,17 / 1 Kor 9,25-27 / 2 Kor 4,10 / 2 Tim 2,11-12 / Tit 2,12 / 1 Pt 4,13)
- 4) ...koji u posebnim prilikama svakodnevnoga života pred drugima dragovoljno pruža otvoreno svjedočanstvo vjere. /*Neka ti Vjerovanje bude kao ogledalo; ogledaj se u njemu da vidiš vjeruješ li sve što priznaješ da vjeruješ i sa svoje vjere raduj se svaki dan. (sv. Augustin)*/ (usp. Mt 10,32 / Lk 11,28 / Dj 1,8 / Dj 2,46-47 / Dj 4,32-33 / Rim 1,8 / Rim 10,9-10 / 1 Tim 6,12 / 2 Tim 1,8 / 1 Pt 4,15-16 / 1 Iv 4,15 /

Oprost može biti **potpuni** (može se dobiti samo jednom u danu) ili **djelomičan** (više puta dnevno), a *može se namjeniti ili za sebe osobno ili za jednu dušu pokojnika* (1.-8. studenog isključivo za dušu pokojnika).

Da bi se zadobio **POTPUNI OPROST**, nužno je:

- *ispuniti 3 uvjeta: -sakramentalna ispovijed* (ne mora biti na dan kada i propisano djelo tj. jednom sakramentalnom ispovjeđu može se dobiti više potpunih oprosta)
 - euharistijska pričest** (jedna pričest za jedan oprost)
 - molitva na nakanu svetoga oca** (Vjeronanje, Oče naš, Zdravo Marijo)
- *potpuna raspoloživost duše koja isključuje bilo kakvu privrženosti bilo kojem, pa i lakom grijehu,*
- *ispuniti jedno od propisanih djela : **

*Potpuni oprost koji se može steći svakog dana:

- čitanje ili slušanje Svetog pisma**, barem pola sata
- euharistijsko klanjanje** barem pola sata
- marijanska krunica** (barem 5 desetica bez prekida u obitelji ili u zajedništvu s vjernicima ili sa svetim ocem preko televizije ili radija)
- pobožnost križnog puta** pred blagoslovljenim postajama (ili pobožno se pridružiti dok ga moli sveti otac a vjernik prati putem televizije ili radija)
- hodočasnički pohod** jednoj od 4 patrijarhalnih rimskih bazilika

*Potpuni oprost u određene dane:

- 1. siječnja** -ako se u zajedništvu vjernika u crkvi izmoli himan „*O dođi, Stvorče, Duše Svet*“ da zazove Božju pomoć za cijeli tijek godine
- molitvena osmina za jedinstvo kršćana** –sudjelovanjem na nekom molitvenom slavlju te svečanosti zaključenja tog tjedna)
- 22. veljače blagdan katedre sv. Petra**- pohodom katedralnoj crkvi
- svi korizmeni petci** -ako nakon pričesti pred raspelom izmoli u cijelosti molitvu „*Evo moj dobri i preslatki Isuse*“
- Veliki četvrtak**- nakon mise Večere Gospodnje tijekom pohrane presvetog sakramenta izmoli pobožno „*Divnoj dakle*“
- Veliki petak**- pobožno sudjelovanje u klanjanju križu
- Velika subota**- na vazmenom bdijenju obnovom svojih krsnih obećanja
- 2. Vazmena nedjelja „Nedjelja Božjega milosrđa“** -uz opće uvjete i pred svetohraništem barem zaziv Milosrdnom Isusu, npr. „*Isuse, uzdam se u Tebe*“)

-**svetkovina Pedesetnice**- ako se u zajedništvu vjernika u crkvi izmoli himan „*O dođi, Stvorče, Duše Svet*“

-**svetkovina Tijelova**- pobožnim sudjelovanjem u euharistijskoj procesiji (unutra ili vani)

-**svetkovina Presvetog Srca Isusova**-ako se javno izmoli čin zadovoljštine „*Premili Isuse*“

-**29. lipnja svetkovina svetih apostola Petra i Pavla**- pobožna upotreba nabožnog predmeta (raspelo ili križ, krunica, škapular i medaljica) koji je blagoslovio sveti otac ili neki biskup, uz ispovijest vjere / ili pohodom nekoj bazilici ili katedralnoj crkvi

-**2. kolovoza Gospa od Anđela ili Porcijunkula**-dan „porcijunkulskoga“ oprosta (sv. Franjo Asiški) u svim župnim crkvama, svetištima, katedralama ili bazilikama

-**9. studenog blagdan posvete Lateranske bazilike** (Presvetoga Spasitelja)

-**svetkovina Krista Kralja**- javnim moljenjem čina posvete ljudskog roda Kristu Kralju: „*Isuse preslatki, Otkupitelju ljudskoga roda*“

-**31. prosinca**- himan „*Tebe Boga hvalimo*“ za zahvalu Bogu za dobročinstva primljena tijekom cijele godine

Potpuni oprost koji se može namjeniti **samo za pokojne** (uz uobičajene uvjete):

-**svi dani od 1. do 8. studenoga**- ako vjernik pobožno pohodi groblje i, makar samo u duhu, moli za pokojne

-**2. studenog** spomen svih vjernika pokojnika- pobožnim pohodom crkvi

* **Potpuni oprost u posebnim prilikama:**

-**za vrijeme biskupske sinode** -pobožni pohod crkvi u kojoj se zasjeda

-**na dan posvete crkve ili oltara**

-**na blagdan sveca zaštitnika crkve**

-**na prvu pričest** ili na pobožnom prisustvu prvoj pričesti drugih

-**na godišnjicu vlastitog krštenja**- ako po bilo kojoj formuli obnovi svoja krsna obećanja

-**papinski blagoslov „urbi et orbi“** ili biskup vjernicima (i preko televizije ili radija)

-**hodočašće** u proglašeno međunarodno, nacionalno ili biskupijsko svetište- na blagdan sveca zaštitnika / jednom godišnje po izboru / pri svakom zajedničkom hodočašću u takvo svetište

-**mlada misa**- pobožnim sudjelovanjem na mladoj misi

-**na jubilarne obljetnice ređenja**- na 25.,50.,60. i 70. svećeničkog te 25., 40. i 50. obljetnicu biskupskog ređenja

- **na liturgijskom slavlju utemeljitelja** ustanove posvećenog života ili družbe apostolskog života

-**na dan općenito posvećen proslavi nekog vjerskog cilja** (npr. za promicanje svećeničkih i redovničkih zvanja, za posvećivanje posebne pastoralne skrbi bolesnima i nemoćnima, za pomoć mladima, za jačanje u životu vjere i za svetost života itd.)- sudjelovanjem u tim slavljinama

-jednokratno **za vrijeme duhovnih vježbi** od barem tri dana

-pobožno sudjelovanje u svečanom obredu na završetku **euharistijskih kongresa**

- za vrijeme **pastirskog pohoda**- ako prisustvuje službi koju predvodi pohoditelj
- sudjelovanjem na propovijedima **tijekom svetih misija** te njihovom svečanom zaključenju
- na samrti**:- svećenik neka ne propusti podijeliti apostolski blagoslov s potpunim oprostom
 - ako svećenik ne može biti prisutan, Majka Crkva vjerniku na samrti jednako podjeljuje potpuni oprost, ako je pravo raspoložen, te da je tijekom života običavao moliti neku molitvu (preporučuje se upotreba raspela ili križa)
 - može ga vjernik dobiti i ako je već toga dana dobio potpuni oprost

Ako nisu zadovoljeni svi uvjeti i propisi, umjesto potpunog, oprost je djelomičan.

Djelomičan oprost podjeljuje se i vjerniku koji pobožno izmoli molitvu:

- pohod i molitva Presvetom Oltarskom Sakramentu- npr. *Klanjam ti se smjerno, O sveta gozbo, Divnoj dakle*
- Blaženoj Djevici Mariji: krunica (desetica ili sam vjernik cijelu), himan *Veliča*, molitva *Anđeo Gospodnji* (ujutro, u podne i navečer sa pripadajućom molitvom-tj. u vazmeno vrijeme *Kraljice neba*), *Marijo, Majko milosti, Spomeni se, Zdravo Kraljice, Pod obranu se Tvoju utječemo, Sveta Marijo, priteci u pomoć jadnima*
- nutarnje molitve
- molitva za pastire- za svetog oca / ili biskupa na početku ili godišnjicu njegove pastirske službe
- ispit savjesti i čin kajanja-kao i molitve npr. *Ispovijedam se; Ps: Iz dubine, Smiluj mi se Bože; hodočasničke pjesme (Ps 120-134) i pokorničke psalme (Ps 6, 32, 38, 51, 102, 130, 143)*
- odobrene molitve prošnje ili zahvale- na početku i kraju dana, na početku i svršetku svakog posla te prije i nakon jela (npr. *Djela naša, Evo nas pred tobom, Duše Sveti, Zahvaljujemo ti, Blagoslovi Gospdine, Gospodine svemogućí Bože, Usliši nas Gospodine, Tebe Boga hvalimo, O dođi Stvorče Duše Svet, Dođi Duše Presveti, Pohodi molimo te Gospodine*)
- devetnice (javno moljene), odobrene litanije i mali oficij
- za pokojne- pohod groblju i, makar samo u duhu, molitva za pokojne; *Pokoj vječni; oficij za pokojne*
- za jedinstvo kršćana-odobrenu molitvu npr. *Svemogućí i milosrdni Bože*
- molitva na čast sv. apostolima Petru i Pavlu (*Sveti apostoli Petre i Pavle*), sv. Josipu (npr. *Tebi se o sv. Josipe utječemo*), te dugim svecima i blaženicima na njihov spomendan propisana molitva ili iz misala. Propisane molitve anđelu čuvaru (npr. *Anđele Božji*)
- za dobročinitelje- npr. *Udostoj se*
- ispovijest vjere: obnova krsnih obećanja po bilo kojoj formuli, pobožno se i uz izgovaranje prekriži; po odobrenoj formuli izmoli čin vjere, ufanja i ljubavi

Izvor: Priručnik o oprostima odredbe i povlastice, Verbum 2015 (original, ovlašću Svetoga Oca, odobrila Apostolska pokorničarina, Rim, 4. listopada 1999.)